

Інформаційно-аналітична довідка щодо соціально-економічного розвитку регіону

1. Аналіз реального сектору економіки.

1.1. Промисловість.

На підконтрольній українській владі території залишилась незначна частка таких галузей як вугільна промисловість, виробництво будівельних матеріалів, харчова та легка промисловість. За інформацією, наданою Департаментом регіонального розвитку, промисловості, інфраструктури та енергозбереження облдержадміністрації, станом на 01.01.2017 року, кількість промислових підприємств склала 438, з них: 6 – великі, 77 – середні та 355 малі.

Основні підприємства зосереджені у мм. Сєвєродонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Кременна, питома вага в загальному обсязі реалізації промислової продукції області складає 20,0 %.

Індекс промислової продукції у січні-серпні 2017 року порівняно з січнем-серпнем 2016 року становив 74,0 % (січень-серпень 2016 до січня-серпня 2015 року – 164,0 %).

Середньооблікова кількість працюючих у промисловому комплексі у серпні 2017 року склала 50,8 тис. осіб, зменшення до попереднього місяця – 0,6 %.

Обсяг реалізованої промислової продукції за січень-серпень 2017 року склав 16,0 млрд грн, що становить 1,2 % від загальнодержавного.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за серпень 2017 року склала 5542,0 грн, що на 0,8 % більше від попереднього місяця та на 5,6 % менше від середнього рівня по регіону.

Переробна промисловість

До підприємств основного кола статистичної звітності з **виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення** відносяться ПрАТ «ЛІНІК» та ПАТ «Алчевський металургійний комбінат».

ПАТ «Алчевський металургійний комбінат» (виробництво коксу) у січні-серпні 2017 року вироблено товарної продукції у натуральному виразі 103,7 тис. тонн (11,1 % до відповідного періоду 2016 року).

З березня 2012 року ПрАТ «ЛІНІК» повністю припинило діяльність. На цей час підприємство підготовлено до запуску виробництва поліпропілену (проведено ремонт технічного обладнання, апаратів, трубопроводів, тощо).

Основними бюджетоутворюючими підприємствами галузі **металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів** є: ПрАТ «Алчевський металургійний комбінат», ПАТ «Стахановський завод феросплавів», ПАТ «Луганський трубний завод», Лутугинський державний науково-виробничий валковий комбінат, ТОВ «Метали і полімери».

На території підконтрольній українській владі галузь представлено незначною кількістю металообробних підприємств. Питома вага

металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів у загальному обсязі зазначених виробництв області складає 0,8 %.

У січні-серпні 2017 року ПАТ «Алчевський металургійний комбінат», як основним підприємством галузі, вироблено продукції металургії на суму 1936,2 млн грн, у натуральному виразі вироблено 152,8 тис. т прокату (17,7 % до січня-серпня 2016 року), агломерату – 284,9 тис. тонн (17,8 %), сталі – 158,3 тис. тонн (16,5 %), чавуну – 154,4 тис. тонн (16,3 %).

Зниження обсягів відбулося через відсутність сировини та неможливість реалізації готової продукції внаслідок блокування транспортних шляхів.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 11,9 %.

Практично все виробництво **хімічних речовин і хімічної продукції** зосереджено на території, підконтрольній українській владі. Основними підприємствами є: ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», ТОВ «Рубіжанський трубний завод», ТОВ «НВО «Склопластик», ТОВ НВП «Зоря».

У січні-серпні 2017 року підприємствами вироблено товарної продукції:

- ТОВ НВП «Зоря» – 512,8 млн грн (158,6 %). У натуральному виразі вироблено тротилу 4913 тонни (155,1 %), грамонітів – 1857 тонн (175,8 %), амонітів – 871 тонн (128,8 %), смоли карбамідно-фармальдегідної – 6398 тонн (127,4 %);

- ТОВ «НВО «Северодонецький Склопластик» – 128,8 млн грн (143,5 %);

- ВКФ ТОВ «ТАНА» вироблено товарної продукції на суму 56,1 млн грн (154,0 %);

- ТОВ НВФ «Мікрохім» – 179,2 млн грн (195,2 %);

- ПАТ «Рідкісні гази» – 20,3 млн грн (у 22,3 р. більше);

- ТОВ «Рубіжанський трубний завод» – 5,3 млн. грн (129,3 %).

ПАТ «Рідкісні гази» значно наростило обсяги виробництва за рахунок виробництва криптону – 1168,2 куб. м. (98,4 % до аналогічного періоду 2016 року), який не вироблявся у 2016 році та збільшення випуску аргону – 2825 куб. м. (89,2 %) та кисню – 33966 куб. м. (114,7 %).

З березня поточного року ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот» повністю припинило діяльність, що зумовлено низкою причин, найважливішими з яких є відсутність надійного енергозабезпечення, неконкурентоспроможність продукції через непомірно високу ціну на газ, який використовується у якості сировини, та відсутність дієвих антидемпінгових заходів на ввезення дешевих замінників, понад 80,0 % яких ввозиться до України з території Російської Федерації.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 13,2 %.

Основні підприємства галузі **машинобудування**, що працюють на території підконтрольній українській владі: ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод», ПрАТ «СНВО «Імпульс», ТОВ НВП «Мікротерм», ТДВ «Северодонецький завод хімічного нестандартизованого обладнання» та перереєстроване ПАТ «Луганськтепловоз».

ПрАТ «СНВО «Імпульс» – унікальне високотехнологічне підприємство, яке спеціалізується на виробництві високонадійних засобів і систем

автоматизації для особливо складних і відповідальних об'єктів (атомні енергоблоки, управління рухом на залізницях). У січні-серпні 2017 року ПрАТ «СНВО «Імпульс» вироблено товарної продукції на суму 913,6 млн грн (100,1 % до січня-серпня 2016 року).

За рахунок ремонту рухомого складу ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод» обсяг товарної продукції у січні-серпні 2017 року збільшено у 3 рази та склав 616,1 млн грн, ТОВ НВП «Мікротерм» – 6,6 млн грн. (159,2 %).

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 9,3 %.

На території підконтрольній українській владі в галузі **текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** працюють лише ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ, ФОП Смалій м. Рубіжне, ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура», ТОВ «Старобільська швейна фабрика» та інші малі підприємства, які мають незначний вплив на обсяги виробництва.

За підсумками роботи у січні-серпні 2017 року до січня-серпня 2016 року темп росту промислової продукції підприємств галузі складає:

- ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ – 126,0 % (10,9 тис. швейних виробів);

- ФОП Смалій м. Рубіжне – 150,4 % (238,9 тис. пар панчішно-шкарпеткових виробів).

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 0,5 %.

Основне підприємство в галузі **виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність**, яке виробляє 95,0 % обсягів товарної продукції – ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

У січні-серпні 2017 року вироблено товарної продукції на суму 2,3 млрд грн. (140,4 % до 2016 року). У натуральному виразі вироблено картону та паперу – 141,8 тис. тонн (131,1 %), гофротари – 87,6 млн м² (117,9 %).

Частка в структурі реалізації промислового виробництва – 13,6 %.

Добувна промисловість

На території підконтрольній українській владі працюють лише 4 шахти ПАТ «Лисичанськвугілля» та 4 із 7 шахт ДП «Первомайськвугілля».

За січень-серпень 2017 року видобуто 261,5 тис. тонн вугілля, що становить 46,4 % від планового завдання та на 128,5 тис. тонн менше у порівнянні з аналогічним періодом 2016 року:

- ПАТ «Лисичанськвугілля» – 137,1 тис. тонн (36,3 % від планового завдання, на 27,0 тис. тонн менше аналогічного періоду 2016 року);

- ДП «Первомайськвугілля» – 124,4 тис. тонн (61,6 % від планового завдання, на 101,5 тис. тонн менше аналогічного періоду 2016 року).

Станом на 01.09.2017 на складах вугледобувних підприємств знаходиться 11,5 тис. тонн рядового вугілля, в тому числі:

- ДП «Первомайськвугілля» – 5,1 тис. тонн;

- ПАТ «Лисичанськвугілля» – 6,4 тис. тонн.

За січень-серпень 2017 року вугледобувними підприємствами реалізовано 172,9 тис. тонн вугільної продукції, що менше ніж за аналогічний період 2016 року на 69,1 тис. тонн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 15,3 %.

Електроенергетичну галузь економіки області представляють:

- енергогенеруючі підприємства – ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго», ДП «Севєродонецька ТЕЦ», блок-станції підприємств (ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Зоря», які виробляють електроенергію для власних потреб);

- енергопостачальні підприємства – ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та Луганська філія ДП «Регіональні електричні мережі».

Свою діяльність підприємства галузі здійснюють у рамках Оптового ринку електроенергії України.

Через знаходження ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго» в зоні бойових дій пошкоджено значну кількість ліній електромереж (на балансі підприємства 20 повітряних ліній, з них 8 – 110 кВ та 12 – 220 кВ. В робочому стані 12 ліній: 7 ліній – 220 кВ та 5 ліній – 110 кВ. На теперішній час у роботі одна лінія 220 кВт і 5 ліній 110 кВт. На станції 6 енергоблоків, 2 з яких знаходяться в роботі з видачею навантаження 260 МВт/добу.

У січні-серпні 2017 року генеруючими потужностями області вироблено 1952,0 млн кВт год. електроенергії, що складає 87,7 % до аналогічного періоду 2016 року (2225,4 млн кВт год.).

За 8 місяців 2017 року з ДП «Енергоринок» одержано електроенергії (брутто) 990,9 млн кВт год., це 102,6 % до аналогічного періоду попереднього року (966,4 млн кВт год.). Різниця між споживанням (брутто) та виробленням електроенергії – 961,1 млн кВт год., або 50,8 %.

За січень-серпень 2017 року сумарний обсяг спожитої електроенергії 827,2 млн кВт·год. на суму 1438,3 млн грн, сплачено 1144,4 млн грн, рівень розрахунків – 79,6 %.

Споживачами ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» за січень-серпень 2017 року спожито електроенергії 712,2 млн кВт·год на суму 1228,2 млн грн, сплачено 1138,7 млн грн, рівень розрахунків – 92,7 % (за січень-серпень 2016 року – 54,1 %) в т.ч:

- промисловість – нараховано 424,6 млн грн, сплачено 366,9 млн грн, рівень розрахунків – 86,4 %;

- підприємства житлово-комунального господарства – нараховано 155,7 млн грн, сплачено 109,6 млн грн – 70,4 %;

- підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства – нараховано 111,5 млн грн, сплачено 68,9 млн грн. – 61,8 %;

- підприємства та організації державного бюджету – нараховано 28,7 млн грн, сплачено 26,7 млн грн – 92,8 %;

- підприємства та організації місцевого бюджету – нараховано 54,1 млн грн, сплачено 54,2 млн грн – 100,0 %;

- населення (без урахування пільг) – нараховано 348,7 млн грн, сплачено 353,8 млн грн – 101,5 %.

Заборгованість споживачів за використану електроенергію перед ТОВ «ЛЕО» станом на 01.09.2017 року – 583,8 млн грн.

Луганською філією ДП «Регіональні електричні мережі» за січень-серпень 2017 року підприємствам вугільної промисловості регіону та іншим споживачам відпущено електроенергії 115,0 млн кВт·год. на суму 210,2 млн грн, сплачено 5,8 млн грн, рівень розрахунків – 2,8 % (за аналогічний період 2016 року – 2,3 %).

Газова промисловість

ПАТ «Луганськгаз» є суб'єктом природної монополії на ринку розподілу природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ.

Компанія забезпечує закупівлю й поставку газу населенню, бюджетним установам, промисловим споживачам, громадським організаціям, експлуатацію розподільних газових мереж області, виконує роботи з газифікації об'єктів і населених пунктів регіону.

Протягом січня-серпня 2017 року видобуто на газоконденсатних родовищах області 153,7 млн м³ природного газу.

В області загалом за 8 місяців 2017 року спожито 235,4 млн м³ природного газу, в тому числі промисловим комплексом області 57,8 млн м³.

Споживання перевищує власний видобуток у 1,5 рази або на 81,7 млн м³.

Станом на 01.09.2017, за інформацією ПАТ «Луганськгаз», рівень розрахунків споживачів за спожитий природний газ з початку року складає 70,2 % (нараховано 1293,3 млн грн, сплачено 907,7 млн грн), в тому числі:

- населення розрахувалося на 90,9 % (нараховано 1172,8 млн грн, сплачено 1066,1 млн грн);

- бюджетні установи – 99,0 % (нараховано 72,3 млн грн, сплачено 71,6 млн грн);

- промислові підприємства – 98,2 % (нараховано 48,1 млн грн, сплачено 47,2 млн грн, з урахуванням боргів минулих років).

Станом на 19.09.2017, за інформацією НАК «Нафтогаз України», теплопостачальні підприємства області розрахувалися за поставлений природний газ на 73,1 % (спожито 37,4 млн м³, нараховано 221,9 млн грн, сплачено 162,2 млн грн).

1.2. Сільське господарство.

Виробництво сільськогосподарської продукції, на підконтрольних українській владі територіях здійснюють 1062 агропромислових формування та 45,2 тис. особистих селянських господарств.

Середньооблікова кількість працівників, зайнятих у сільському господарстві за серпень 2017 року становила 10,8 тис. осіб, у порівнянні з попереднім місяцем збільшення склало 0,6 %.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за серпень 2017 року склала 5254,2 грн, що на 20,2 % менше від попереднього місяця та на 10,5 % менше від середнього рівня по регіону.

Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва у січні-серпні 2017 року порівняно з січнем-серпнем 2016 року склав 101,3 %.

Станом на 1 вересня 2017 року у порівнянні з відповідною датою 2016 року **скоротилося поголів'я худоби та птиці**: корів на 7,4 % та складає 27,4 тис. голів, свиней зменшилось на 18,3 % та складає 54,0 тис. голів, поголів'я птиці зменшилося на 2,9 % та становить 1308,7 тис. голів.

Зменшення поголів'я відбувається через диспаритет цін на продукцію тваринництва і матеріальні ресурси, необхідні для її виробництва, недостатню кількість переробних підприємств та часткової втрати ринку збуту.

Основною причиною зменшення поголів'я свиней по населенню області стала низька закупівельна ціна на м'ясо у живій вазі: для населення економічно не вигідно утримувати тварин, так як реалізаційна ціна в живій вазі не відповідає вартості утримання.

Поголів'я великої рогатої худоби та овець, кіз у порівнянні з минулим роком збільшилося: великої рогатої худоби на 0,2 % та становить 59,6 тис. голів, поголів'я овець та кіз збільшилося на 6,4 % та становить 31,5 тис. голів. Збільшення відбулося за рахунок отримання приплоду телят та поновлення обліку поголів'я сільськогосподарських тварин в домогосподарствах сільського населення станом на 01.01.2017 року. Показники обліку були враховані державною службою статистики України.

Виробництво молока за січень-серпень 2017 року у порівнянні з аналогічним періодом минулого року знижено на 4,4 % та становить 86,6 тис. тонн. Проте надій молока на фуражну корову по області збільшено на 5,5 % та становить 2819 кг молока.

Реалізація на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) у січні-серпні по всіх категоріях господарств скоротилося на 15,4 % та становить 14,8 тис. тонн.

За даними Державної служби статистики України, станом на 01.09.2017 зібрано врожай ранніх зернових та зернобобових культур на площі 301,3 тис. га. Валовий збір становить 1105,4 тис. тон, що на 14,7 % більше показника минулого року, середня урожайність 36,7 ц/га (на 7,3 % більше). Озима пшениця зібрана на площі 244,3 тис. га, намолочено 965,0 тис. тон, урожайність становить 39,5 ц/га (2016 – 37,1), що на 18,8 % більше аналогічного періоду минулого року.

В області продовжується збирання пізніх культур. Так, за оперативними даними Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації, станом на 29.09.2017 року в господарствах області зібрано:

- гречки на площі 1,5 тис. га (95 % до запланованого), намолочено 1,1 тис. тонн при врожайності 7,4 ц/га;
- проса з площі 2,3 тис. га (100 % до запланованого), намолочено 2,8 тис. тонн при врожайності 12,1 ц/га;
- льону олійного на площі 2,5 тис. га (100 % до запланованого), намолочено 2,2 тис. тонн при врожайності 8,6 ц/га;
- гірчиці з площі 4,5 тис. тонн (100 % до запланованого), намолочено 3,7 тис. тонн при врожайності 8,2 ц/га;
- кукурудзи на зерно з площі 4,8 тис. га (6 % до запланованого), намолочено 1,1 тис. тонн при врожайності 23,3 ц/га;

- соняшника на площі 168,0 тис. га (47 % до запланованого), намолочено 280,8 тис. тонн при врожайності 16,7 ц/га.

Підлягає збиранню сорго на зерно з площі 3,5 тис. га.

Під урожай 2018 року планується посіяти 242,0 тис. га озимих зернових культур, в т. ч. пшениці – 236,0 тис. га, ячменю – 4,1 тис. га, жита – 1,1 тис. га, озимі на зелений корм – 0,8 тис. га, крім того озимого ріпаку – 1,5 тис. га.

На сьогодні посіяно 177,4 тис. га (73,3 % до запланованого), у т.ч. озимої пшениці – 175,2 тис. га, озимого ячменю – 1,2 тис. га, озимого жита – 0,9 тис. га. Крім того озимого ріпаку – 5,1 тис. га (337 % до запланованого).

Під посів озимих культур закуплено 29,5 тис. тонн мінеральних добрив (98,9 % до запланованого).

Потреба насіння озимих культур – 55,4 тис. тонн, очікується 100 % забезпеченість.

Продовжуються роботи по обробці зябу. Станом на 29.09.2017 оброблено 185,6 тис. га (34 % до запланованого).

Усіма категоріями господарств зібрано 2450,1 тис. ц картоплі, що на 30,9 % більше, ніж на початок вересня 2016 року при середній врожайності 182,3 ц з 1 га (на 40,0 % більше рівня минулого року). Виробництво овочів відкритого ґрунту зменшилося проти минулорічного на 23,0 % і становило 986,1 тис. ц при середній врожайності 186,7 ц з 1 га (на 7,9 % більше рівня минулого року).

З початку року закуплено сільськогосподарської техніки в кількості 316 одиниць на суму 322,7 млн грн, що у 1,8 рази більше аналогічного періоду минулого року (209 од. на суму 183,6 млн грн). З них: 74 трактори (у минулому році 48 од.), 36 зернозбиральних комбайнів (2016 – 19 од.), іншої техніки – 194 одиниці (2016 – 133 од.).

Кількість укладених договорів оренди земельних часток (паїв) станом на 29.09.2017 складає 100261, загальною вартістю 14583,7 млн грн. Середній відсоток нарахованої орендної плати від грошової оцінки землі – 4,9 % (2016 – 3,8 %).

Виробництво **харчових продуктів** у Луганській області представлено 37 підприємствами великого та середнього бізнесу та 83 малими підприємствами.

Переробкою молока займаються 4 підприємства: ПрАТ «Біловодський МРЗ», ПП «Продгрупсервіс», ПАТ «Старобільський молокозавод», ТОВ «Марківський сироробний завод», потужність яких становить 135 тис. тонн на рік. Асортимент виробленої продукції – понад 90 найменувань. За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, за січень-серпень 2017 року вироблено: масла вершкового – 626 тонни, що становить 84,3 % до аналогічного періоду 2016 року, молока обробленого – 1505 тонн або 94,0 % до 2016 року, йогурту – 286 тонн (88,5 %), сиру свіжого неферментованого – 29 тонн (61,7 %). Зниження виробництва молочних продуктів відбулося за рахунок зниження поголів'я ВРХ та недостатнє зростання попиту на існуючих ринках. На підприємствах морально застаріле та фізично зношене обладнання, що не дозволяє використовувати виробничі потужності в повному обсязі.

На підприємстві ТОВ «Марківський сироробний завод» завершено перший етап по будівництву цеху зі згущення та сушки підсирної сироватки, що забезпечує надання якісного продукту та конкурентоспроможність підприємства.

Олійно-жирова галузь області представлена 4 великими підприємствами (ТОВ «Сватівська олія», ТОВ «Агро Кепітал Груп ЛТД», філія ТОВ «Слобожанський завод продтоварів», ТОВ «Старобільський завод продовольчих товарів») та понад 20 мініцехами, виробничі потужності яких дозволяють переробляти 300 тис. тонн сировини. За січень-серпень 2017 року підприємствами вироблено 72900 тонн олії соняшникової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), що становить 146,3 % до аналогічного періоду 2016 року. Збільшення відбулося за рахунок виведення з виробничих процесів морально застарілого та фізично зношеного обладнання, впровадження новітніх технологій та систем автоматизації.

Провідними підприємствами борошномельно-круп'яної промисловості ТОВ «Айдарський пекар», ТОВ «Айдар Милам» за січень-серпень 2017 року вироблено 20654 тонни борошна, що становить 96,9 % до аналогічного періоду попереднього року.

Хлібопекарська галузь представлена 50 підприємствами з річною потужністю 65,8 тис. тонн. Асортимент продукції налічує більше 300 найменувань хлібобулочних та кондитерських виробів. За січень-серпень поточного року вироблено 6486 тонн хліба та хлібобулочних виробів (89,8 % до аналогічного періоду попереднього року). Зниження виробництва хліба та хлібобулочних виробів відбулося за рахунок збільшення ціни на хліб та зниження купівельної спроможності населення.

Слід зазначити, що значна частина (59,0 %) хлібобулочних виробів випікається малими підприємствами, які працюють на єдиному податку та не звітують до органів державної статистики за кількість продукції, що виробляється. В сільській місцевості значна частина населення випікає хліб в домашніх умовах (до 10,0 %). Понад 31,0 % до потреби хліба ввозиться з Донецької та Харківської областей (ПП «Кулінічі», ПП «Чайка», Покровський хлібозавод).

Для підприємств харчової промисловості характерне неповне завантаження виробничих потужностей від 30 до 50 відсотків (молочна промисловість – близько 30 %, хлібопекарська – 50 %, виробництво олії – 35 %). З метою підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках підприємствами впроваджено систему управління безпекою продуктів харчування (НАССР) та систем управління якістю підтверджено вимогам міжнародного стандарту (ISSO серії 9000 та 22000). Не зважаючи на жорстку конкуренцію на споживчому ринку, високі вимоги щодо якості та безпечності продукції, підприємства харчової промисловості області мають перспективи щодо розширення та освоєння нових ринків збуту. Пріоритетними напрямками подальшого розвитку галузі є впровадження новітніх технологій, технічне переоснащення підприємств, поліпшення якості та розширення асортименту продукції.

Для утримання стабільної цінової ситуації та насичення ринку основними продовольчими товарами в містах та районних центрах області регулярно проводяться ярмаркові заходи, на яких реалізується продукція сільгоспвиробників та переробних підприємств області. Торгівля ведеться за доступними цінами, нижчими ринкових, що сприяє задоволенню споживчого попиту на основні продукти харчування. За січень-серпень 2017 року було проведено 652 ярмаркових заходи, на яких реалізовано 2925,1 тонни продукції на суму 63910,22 тис. грн.

Оптову закупівлю зернових та технічних культур на території області здійснюють ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кернел Трейд», Компанії «Каргілл», «Серна», ПАТ «Аграрний фонд» та ПрАТ «Агротон».

В області існує 18 елеваторів, загальна потужність яких перевищує 741 тис. тонн, з них 15 діючих потужністю 660 тис. тонн. Проте загальна потреба в зберіганні зерна забезпечується лише на 60 %.

Станом на 29.09.2017 завантаженість елеваторів складає 74,8 %.

На території області існує три перевалочних пункти:

– пункт «Левада» (м. Сєверодонецьк), потужність перевантаження становить 0,9 тис. тонн на добу;

– перевантажувальний комплекс компанії «Нібулон» (м. Сватове) з приймання та відвантаження зернових та олійних культур на залізничний та автомобільний транспорт. Потужність відвантаження на залізничний транспорт понад 4 тис. тонн на добу;

– пункт ТОВ «Красноріченське» (Кремінський район), потужність перевантаження становить 0,3 тис. тонн на добу.

За ініціативи Програми розвитку ООН в Україні та фінансовій підтримки Посольства Великобританії в Україні у м. Києві 12-13 вересня 2017 року було проведено бізнес-виставку «Схід-Експо-2017», яка спрямована на стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва в регіоні, встановлення нових ділових зв'язків з іншими підприємцями.

У виставці прийняли участь підприємства харчової та переробної галузі Луганської області. Свою продукцію презентували 13 виробників з Луганщини. Учасники виставки ознайомили присутніх зі своїми досягненнями в харчовій промисловості.

Результатом заходу стало представлення продукції, що виробляється підприємствами харчової та переробної галузі, встановлення нових ділових зв'язків, а також участь у бізнес-тренінгах, підвищення своєї компетентності, здобуття нових бізнес-знань.

2. Стан розрахунків комунальних підприємств за електроенергію та природний газ (дані наведено по територіям, підконтрольним українській владі).

Загальна заборгованість комунальних підприємств теплоенергетики області за спожитий природний газ, розподіл та транспортування природного газу станом на 01.09.2017 року склала 328,3 млн грн, у тому числі перед:

НАК «Нафтогаз України» – 272,9 млн грн;

ПАТ «Луганськгаз» – 55,4 млн грн.

Крім того пені та штрафні санкції склали 121,8 млн грн.

У січні-серпні 2017 року спожито природного газу 36,7 млн куб. метрів на суму 218,8 млн грн (крім того, підприємствам не підписано НАК «Нафтогаз Україна» актів на суму 107,4 млн грн), нараховане за розподіл та транспортування природного газу – 48,3 млн грн, оплачено 306,1 млн грн, з яких віднесено в рахунок погашення заборгованості минулих років 103,8 млн грн. Загальний рівень розрахунків у січні-серпні 2017 року складає 114,6 %.

Загальна заборгованість підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення області за спожиту електроенергію станом на 01.09.2017 складає 360,6 млн грн, у тому числі по підприємствам тепlopостачання – 46,7 млн грн, водопостачання та водовідведення – 313,9 млн грн.

Крім того пені та штрафні санкції 55,4 млн грн, у тому числі по підприємствам: тепlopостачання – 19,4 млн грн, водопостачання та водовідведення – 36,0 млн грн.

У січні-серпні 2017 року підприємствами централізованого тепlopостачання спожито електроенергії на суму 34,6 млн грн, оплачено 45,7 млн грн. Рівень розрахунків склав 131,0 %.

Підприємствами водопостачання та централізованого водовідведення спожито електроенергії на суму 116,8 млн грн, оплачено 75,1 млн грн. Рівень розрахунків склав 64,0 %.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217 «Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу» (із змінами та доповненнями) підприємствами тепlopостачання відкрито спецрахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу.

У серпні 2017 року середній норматив перерахування коштів на рахунок постачальника природного газу по категоріям споживачів склав: населення – 88,1 %, бюджетні установи – 71,2 %, інші споживачі – 57,2 %.

З метою зменшення заборгованості за спожиті енергоносії підприємствами тепло-, водопостачання та водовідведення здійснюються розрахунки згідно зі спільними протокольними рішеннями відповідно до Порядку перерахування деяких субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг, субсидій та компенсацій, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 11.01.2005 № 20.

За даними підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення у січні-серпні 2017 року за рахунок зазначених коштів зменшено заборгованість за енергоносії на суму 249,6 млн грн, у тому числі: тепlopостачальними підприємствами – 215,0 млн грн (за природний газ – 172,3 млн грн, за електроенергію – 42,7 млн грн); підприємствами водопостачання та водовідведення – 34,6 млн грн (за електроенергію).

4. Аналіз інвестиційної діяльності.

У зв'язку з наявністю на території області збройного конфлікту значно скоротилася інвестиційна активність іноземних інвесторів по усіх галузях промисловості та інших сферах економічної діяльності. Це стосується іноземних інвесторів як з країн ЄС, так і з країн СНД. Через ускладнення технологічного й виробничого процесу, виникнення логістичних проблем більшість підприємств, які займаються залученням іноземних інвестицій, значно або повністю скоротили свою діяльність у цьому напрямку. Як наслідок, розвиток інвестиційної діяльності регіону характеризується значним зменшенням акціонерного капіталу та негативним інвестиційним кліматом.

За даними, оприлюдненими Державною статистикою України, обсяг залучених з початку інвестування **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) в економіку Луганської області станом на 01.07.2017 склав 446,4 млн дол. США (на 01.07.2016 – 469,7 млн дол. США), що на 2,2 % більше обсягів інвестицій на початок року та становить 1,1 % до загального підсумку по Україні, у розрахунку на одну особу населення – 203,3 дол. США (на 01.07.2016 – 213,2 дол. США).

За інформацією Головного У І півріччі 2017р. в економіку Луганської області іноземними інвесторами було вкладено 0,2 млн.дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу).

Інвестиції надійшли із 35 країн світу. Із країн ЄС внесено 426,2 млн.дол. США інвестицій (95,5% загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 20,2 млн.дол. США (4,5%).

До найбільших країн-інвесторів, на які припадає майже 90,6 % загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 371,9 млн дол. США (83,3 %), Велика Британія – 23,3 млн дол. США (5,2 %), Іспанія – 9,2 млн дол. США (2,1 %).

На підприємствах промисловості зосереджено 370,7 млн дол. США (83,0 % від загального обсягу прямих інвестицій (акціонерного капіталу) в область), у т. ч. переробної – 313,9 млн дол. США (70,3 %), водопостачання, каналізації, поводження з відходами – 22,1 млн дол. США (5,0 %), постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 19,2 млн дол. США (4,3 %). На підприємствах з діяльністю у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування зосереджено 56,9 млн дол. США (12,8 % від загального обсягу прямих інвестицій (акціонерного капіталу)).

Обсяги освоєних **капітальних інвестицій** за січень-червень 2017 року за рахунок усіх джерел фінансування склали 1055,0 млн грн, або 0,7 % від загального обсягу по Україні (січень-червень 2016 року – 0,7 %). У порівнянні з січнем-червнем 2016 року збільшення складо 27,3 %.

Покращення показника обумовлено вкладенням інвестицій у відновлення функціонування зруйнованих та переміщених з території, непідконтрольній українській владі життєдіяльних інституцій; розвитку і вдосконалення існуючих об'єктів.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 69,6 %

загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 24,0 % капітальних інвестицій.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (99,4 % загального обсягу) освоєно у матеріальні активи, з яких у будівлі та споруди – 24,8 % усіх інвестицій, у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 70,2 %. У нематеріальні активи вкладено 0,6 % загального обсягу капітальних інвестицій.

5. Стан розвитку будівельної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, у січні-серпні 2017 року підприємства області виконали будівельні роботи на суму 322,4 млн грн. Індекс будівельної продукції за січень-серпень 2017 року порівняно з відповідним періодом 2016 року становив 78,6 % (січень-серпень 2016 року до січня-серпня 2015 року – 185,4 %).

За видами будівельної продукції обсяги виконаних будівельних робіт характеризуються такими даними:

	Виконано будівельних робіт у січні-серпні 2017 року		
	тис. грн	у % до загального обсягу	у % до січня-серпня 2016 року
Будівництво	322348	100,0	78,6
Будівлі	158068	49,0	253,7
житлові	37063	11,5	353,6
нежитлові	121005	37,5	231,6
Інженерні споруди	164280	51,0	48,2

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення склали 44,5 % від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 39,6 % та 15,9 % відповідно.

У січні-червні 2017 року в Луганській області прийнято в експлуатацію 8539 м² загальної площі житла. Майже усе житло, яке прийнято в експлуатацію, розташоване в одноквартирних будинках (85,1 %), а в будинках з двома та більше квартирами – 14,9 %.

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла у січні-червні 2017 року порівняно з відповідним періодом 2016 року зросла у 4,0 рази.

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла у міських поселеннях становила 7366 м², у сільській місцевості – 1173 м².

Стабілізація соціально-економічного стану області, збільшення обсягів кредитування населення за програмою «Власний дім» призвело до поліпшення умов з будівництва, реконструкції та введення в експлуатацію житла.

За даними Департаменту Державної архітектурно-будівельної інспекції у Луганській області за січень-серпень поточного року введено в експлуатацію 11165 кв. м загальної площі житла, що у 3,1 рази більше ніж торік. Введено в експлуатацію багатоквартирний житловий будинок з мансардним та цокольным поверхом за адресою: м.Сєвєродонецьк, вул. Вілесова, 80-й мікрорайон, будівельний № 10. Забудовник ТОВ «А.О. «Мрія-Інвест» загальною площею житла 1090,8 кв. м. Майже 90 % прийнятого в експлуатацію житла розташоване в одноквартирних будинках. Виконуються роботи з добудови об'єкта

незавершеного житлового будівництва в м. Рубіжне, а саме: «Будівництво житлового будинку № 16 Б в мікрорайоні № 7, м. Рубіжне, Луганської області (завершення будівництва)». Кошторисна вартість об'єкта – 53,2 млн грн, загальна площа житла – 5770,7 кв. м. Передбачається поліпшити житлові умови 107 сімей ВПО. Замовник будівництва – управління капітального будівництва облдержадміністрації.

З метою покращення житлових умов мешканців сільських населених пунктів в області реалізується «Регіональна комплексна програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життєзабезпечення сільського населення «Власний дім» на 2017-2022 роки».

У державному бюджеті на 2017 рік затверджено фінансування зазначеної програми в обсязі 3800,0 тис. грн, в обласному бюджеті – 4000,0 тис. грн, в районних бюджетах – 282,0 тис. грн.

За січень-серпень поточного року профінансовано з державного бюджету 3450,00 тис. грн, з обласного бюджету – 3350,00 тис. грн та з районних – 185,4 тис. грн.

Сільським забудовникам надано 130 кредитів на суму 6984,5 тис. грн, у тому числі на будівництво (реконструкцію, купівлю) житла – 124 кредити на суму 6793,5 тис. грн, на підтримку сільського господарства та виробників – 1 кредит на суму 100,0 тис. грн та на інші (газифікація, водопостачання, електрифікація) – 5 кредитів на суму 91,0 тис. грн. З залученням кредитних коштів завершено будівництво та придбано 46 житлових будинків загальною площею 3181,9 кв. м.

З залученням кредитних коштів завершено будівництво та придбано 55 житлових будинків загальною площею 3796,7 кв. м.

В рамках програми забезпечення молоді житлом у Луганській області на 2013-2017 роки залучено коштів обласного бюджету в обсязі 4548,0 тис. грн, укладено 6 договорів на пільгове житлове кредитування молодих сімей. Введено в експлуатацію 414,2 кв. м загальної площі житла.

Розпорядженням голови облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 19.05.2017 № 312 затверджено Регіональну цільову програму житлового кредитування учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у Луганській області на 2017-2021 роки (далі – Програма). Зазначеною Програмою передбачається поліпшити житлові умови 25 учасникам АТО та членам їх сімей, кількість житла, збудованого (реконструйованого) та придбаного за Програмою становитиме всього 1837,5 кв.м.

6. Стан розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, **оборот зовнішньої торгівлі товарами** області за січень-липень 2017 року становив 301,6 млн дол. США і зменшився порівняно з січнем-липнем 2016 року на 40,6 %.

Обсяги експорту товарів за січень-липень 2017 року становили 146,3 млн. дол. США та у порівнянні з січнем-липнем 2016 року зменшилися на 48,3 %.

Обсяг імпорту товарів склав 155,3 млн дол. США, що на 31,3 % менше аналогічного періоду попереднього року.

Негативне сальдо становило 9,0 млн дол. США (січень-липень 2016 року сальдо позитивне – 56,8 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,94 (по Україні – 0,90).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 70 країн світу.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 77,3 млн дол. США, або 52,8 % від загального обсягу експорту.

Найбільші обсяги експортних поставок також здійснювалися до Угорщини – 15,3 % від загального обсягу експорту, Польщі – 9,7 %, Білорусі – 7,0 %, Чехії – 6,3 %, Франції – 5,8 %, Болгарії – 4,4 %, США – 3,3 %, Румунії – 2,7 %, Іспанії та Узбекистану – по 2,3 %, Індії – 2,2 %, Саудівської Аравії – 1,9 %, Словаччини – 1,6 %, Італії – 1,0 %, Індонезії та Литви – по 0,9 %.

Серед країн - торгових партнерів експортні поставки в порівнянні з січнем-липнем 2016 року найбільш зросли до таких країн, як Китай, Ізраїль, Колишня Югославська Республіка Македонія, Індія, Італія, Австрія, Індонезія, Узбекистан, Литва, Марокко, Іспанія, Азербайджан, США, Єгипет, Молдова.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 31,4 млн дол. США, або 20,3 % від загального обсягу.

Найбільші імпортні надходження, крім Росії, здійснювалися з Польщі – 7,3 % від загального імпорту, Німеччини – 3,9 %, Франції – 3,5 %, Китаю – 3,2 %, Білорусі – 1,8 %, США, Саудівської Аравії та Республіка Корея – по 1,0 %, Литви – 0,9 %.

Імпортні поставки порівняно з аналогічним періодом минулого року найбільш зросли з Ірландії, Литви, Молдови, Сербії, Латвії, Ізраїлю, Данії, Південної Африки, Великої Британії, Румунії, Угорщини, Саудівської Аравії, Казахстану, Фінляндії.

Валютна виручка від експортних поставок чорних металів за січень-липень 2017 року становила 46,4 млн дол. США, або 31,7 % експорту всіх товарів, паперу та картону – 39,4 млн дол. США (27,0 %), продукція хімічної промисловості – 19,7 млн дол. США (13,4 %), текстильні матеріали та текстильні вироби – 7,8 млн дол. США (5,3 %), готові харчові продукти – 5,3 млн дол. США (3,6 %), прилади та апарати оптичні, фотографічні – 5,1 млн дол. США (3,5 %), продукти рослинного походження – 4,3 млн дол. США (3,0 %), вироби з каменю, гіпсу, цементу – 3,2 млн дол. США (2,2 %), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 2,7 млн дол. США (1,8 %), мінеральні продукти – 2,1 млн дол. США (1,5 %).

Такий перерозподіл часток товарних груп у структурі експорту відбувся через зменшення частки чорних металів (з 73,1 % з початку 2017 року до 31,8 %), що пов'язане, насамперед, з блокуванням переміщення вантажів через

лінію зіткнення в області було підтримано Радою національної безпеки і оборони України і прийнято 15 березня 2017 року рішення про тимчасове припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення на Донбасі. Зазначене рішення скоротило потік товарів вказаної групи, який входить до складу регіонального експорту та виробляється ПАТ «Алчевський металургійний комбінат» (підприємство перереєстроване на контрольованій частині області, а його виробничі площі знаходяться на неконтрольованій українською владою території області).

Експорт чорних металів у січні-липні 2017 року, порівняно з січнем-липнем 2016 року, зменшився на 78,7 %, засобів наземного транспорту – на 28,9 %.

Зазначене зменшення частки чорних металів призвело до збільшення часток продукції хімічної промисловості та паперу і картону у структурі товарного експорту області.

Крім цього, у товарній структурі експорту з початку 2017 року поступово збільшувалась частка такої продукції як жири та олії тваринного або рослинного походження – з 0,0 % на початку року до 5,5 % за підсумками січня-липня 2017 року.

Обсяги виробництва промислової продукції за січень-липень 2017 року зменшились на 24,0 %, що також вплинуло на скорочення експортної діяльності промислових підприємств.

Імпортні надходження палива мінерального, нафти і продуктів її перегонки за січень-липень 2017 року становили 65,1 млн дол. США, або 42,0 % імпорту всіх товарів, маси з деревини – 23,1 млн дол. США (14,9 %), продукції хімічної промисловості – 21,8 млн дол. США (14,0 %), полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них – 15,3 млн дол. США (9,9 %), текстильні матеріали та текстильні вироби – 7,0 млн дол. США (4,5 %), машин, обладнання та механізмів – 6,9 млн дол. США (4,5 %), засобів наземного транспорту – 1,4 млн дол. США (2,9 %), вироби з каменю, гіпсу, цементу – 2,6 млн дол. США (1,7 %).

Такий перерозподіл часток товарних груп у структурі експорту відбувся через зменшення частки мінеральних продуктів (з 61,6 % з початку 2017 року до 43,0 %), що пов'язане, насамперед, з блокуванням переміщення вантажів через лінію зіткнення в області. Імпорт мінеральних продуктів (як сировини, насамперед металургійної та машинобудівної промисловості) зменшився на 56,9 %. Таке скорочення імпорту сировини для виробництва продукції з боку підприємств області також може вказувати на негативну тенденцію до скорочення ними їх виробничих програм. Слід зауважити, що на зменшення попиту на цю групу продукції вплинуло і певне зростання ціни на енергоресурси (нафта, природний газ) з початку поточного року.

Оборот зовнішньої торгівлі послугами за I півріччя 2017 року склав 23,4 млн дол. США і порівняно з I півріччям 2016 року збільшився на 4,9 %. Обсяги експорту та імпорту послуг становили відповідно 10,0 млн дол. США (зростання порівняно з I півріччям 2016 року в 2,1 рази) та 13,4 млн дол. США (зменшення на 24,6 %).

Негативне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 3,4 млн дол. США (у I півріччі 2016 року сальдо негативне – 13,0 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,8 (I півріччя 2016 року – 0,3).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 71 країною світу.

До країн ЄС було експортовано 46,4 % усіх послуг, Росії – 29,7 %, Великої Британії – 27,0 %, Казахстану – 10,4 %, Узбекистану – 8,3 %, Білорусі – 2,3 %.

З країн ЄС імпортовано 22,6 % усіх послуг, Росії – 67,7 %, Німеччини – 14,3 %, Естонії – 5,6 %.

Основу структури експорту послуг області склали ділові послуги (66,8 %) та послуги, пов'язані з подорожами (11,6 %).

Основу структури імпорту послуг склали ділові послуги (23,0 %), послуги, пов'язані з подорожами (11,5 %), транспортні послуги (6,7 %), послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (1,5 %).

7. Стан розвитку споживчого ринку.

Оборот роздрібною торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) за січень-серпень 2017 року склав 3603,4 млн грн, що у порівняних цінах становить 100,3 % до січня-серпня 2016 року.

Обсяг роздрібною товарообороту підприємств, що здійснюють діяльність із роздрібною торгівлі, за січень-серпень 2017 року становив 1983,7 млн грн, що у порівняних цінах становить 100,7 % до аналогічного періоду минулого року.

Індекс споживчих цін на споживчому ринку Луганської області у серпні 2017 року до грудня попереднього року становив 108,1 %, що дорівнює загальнодержавному індексу.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, у серпні 2017 року на споживчому ринку області ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 0,2 %. Найбільше на 25,1 % подорожчали яйця. На 5,7 % подорожчали молоко, сало; на 4,6 % – м'ясо та м'ясопродукти; на 3,1 % – рис; на 2,1 % – хліб; на 1,1 % – сметана, масло; на 0,9 % – маргарин; на 0,6 % – кондитерські вироби з борошна; на 0,5 % – кисломолочна продукція; на 0,4 % – макаронні вироби, сир і м'який сир (творог); на 0,2 % – продукти переробки зернових, цукор; на 0,1 % – кондитерські вироби з цукру. Водночас на 19,4 % подешевшали овочі, на 3,8 % – фрукти, на 1,2 % – шоколад, на 0,5 % – риба та продукти з риби, джеми, повидло, мед; на 0,2 % – олія соняшникова.

Основними причинами подорожчання продовольчих товарів є:

– відсутність оптових ринків, що дозволяє знижувати ціну за рахунок конкуренції виробників і торгівлі;

– скорочення пропозиції м'яса на внутрішньому ринку внаслідок зменшення її вітчизняного виробництва, нарощування експорту та скорочення імпорту. Збільшення експортних поставок грає ключову роль у підвищенні внутрішніх цін на м'ясо птиці внаслідок подорожчання свинини;

– скасування державного регулювання цін на соціально значущі товари;
– підвищення собівартості виробництва, зокрема, внаслідок зростання цін на енергоносії.

Зменшення запасів овочів та фруктів врожаю минулого року, несприятливі погодні умови призвели до втрати значної частини врожаю, призвело до збільшення їх вартості, як по країні в цілому, так і по області.

Особливо подорожчання торкнулося м'яса свинини. На тлі спеки показники приросту живої ваги свиней погіршуються, тобто товарне поголів'я повільніше досягає забійних кондицій В результаті пропозиція тварин в літній період скоротилася.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 1,2 %, у т. ч. тютюнові вироби – на 2,4 %, алкогольні напої – на 0,3 %.

Одяг і взуття подешевшали на 1,3 %, зокрема, взуття – на 2,6 %, одяг – на 0,4 %.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива залишилися на рівні попереднього місяця.

У сфері охорони здоров'я ціни знизилися на 0,1 % за рахунок здешевлення фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання на 0,3 %, при цьому амбулаторні послуги подорожчали на 0,5 %.

Підвищення цін на транспорт у цілому на 0,3 % спричинено подорожчанням палива та мастила на 0,6 %, проїзду в автодорожньому пасажирському транспорті – на 0,2 %. Водночас ціни на проїзд у залізничному пасажирському транспорті знизилися на 1,7 %.

Послуги освіти подорожчали на 0,1 %, що зумовлено, головним чином, зростанням плати за утримання дітей у дошкільних закладах на 0,5 %.

З 1 липня 2017 року набула чинності постанова Кабінету Міністрів України від 7 червня 2017 року № 394 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року № 1548 та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» (далі – Постанова).

Відповідно до Постанови втратили чинність повноваження обласних державних адміністрацій щодо регулювання цін і тарифів на окремі види продукції, товари і послуги.

Таким чином, скасовано державне регулювання цін на хліб простої рецептури, борошно, крупи, молоко, сметану, масло вершкове та олію, сир і твердий сир, цукор, яйце куряче, свинину і яловичину, куряче м'ясо, ковбаси варені, макаронні вироби тощо.

Для залучення на споживчий ринок області додаткових ресурсів продовольчої продукції, більш повного та різноманітного його насичення і задоволення потреб споживачів сільськогосподарською продукцією та

продуктами її переробки, іншими продуктами харчування проводяться ярмарки за участю безпосередніх місцевих товаровиробників.

Так, у районах і містах області у січні-серпні 2017 року було проведено 652 продовольчих ярмарки, на яких реалізовано 2925,2 тонни продукції місцевих сільгоспвиробників на суму 63,9 млн грн.

З метою аналізу цінової ситуації на продовольчому ринку області проводяться щодакдні моніторинги:

– цінової ситуації на споживчому ринку товарів з подальшим висвітленням даної інформації на веб-сторінці Департаменту економічного розвитку, торгівлі та туризму облдержадміністрації та на офіційному сайті Луганської обласної державної адміністрації;

– середніх рівнів цін на продовольчих ринках та підприємствах торгівлі на основні продовольчі товари на території Луганської області, підконтрольній українській владі, зокрема на хліб та хлібобулочні вироби, молоко, крупи, яйця курячі, овочі тощо (за оперативними даними міських рад міст обласного значення та райдержадміністрацій).

Зазначена інформація доводиться до райдержадміністрацій та міських рад міст обласного значення для подальшого реагування.

Цінова ситуація на ринку палива.

Зростання ціни на паливо обумовлено насамперед стрімким подорожчанням скрапленого газу в умовах його дефіциту. За даними моніторингу споживчих цін на соціально значущі товари станом на 30 серпня 2017 року середня роздрібна ціна на бензин марки А-95 становила 25,41 грн/л (середня по Україні – 24,70 грн/л) і збільшилася з початку року на 4,5 % (по Україні – на 4,6 %).

Дизельне паливо станом на 30 серпня 2017 року коштувало 22,69 грн/л (по Україні – 21,94 грн/л) і подорожчало з початку року на 6,1 % (по Україні – на 4,4 %).

За II квартал 2017 року **обсяг послуг**, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг, у ринкових цінах становив 863,5 млн грн (за II квартал 2016 року – 667,9 млн грн). У структурі обсягу реалізованих послуг найбільшу питому вагу мали послуги телекомунікацій (електрозв'язку) (53,7 %), діяльності у сферах архітектури та інжинірингу, надання послуг технічного консультування (15,7 %), послуги вантажного автомобільного транспорту та перевезення речей (4,4 %) складського господарства та допоміжної діяльності у сфері транспорту (3,9 %).

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 436,7 млн грн (за II квартал 2016 року – 386,9 млн грн). Частка послуг, які були реалізовані населенню із загального обсягу послуг, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року, збільшилася на 12,9 в.п. та становить 50,6 %.

8. Аналіз ситуації у житлово-комунальному господарстві.

У січні-серпні 2017 року населенням області за житлово-комунальні послуги сплачено 649,7 млн грн, включаючи погашення боргів попередніх періодів.

Рівень сплати населенням з початку року становив 68,8 % від нарахованих сум, у тому числі:

газопостачання – 54,3 %;

теплопостачання – 135,4 %;

водопостачання та водовідведення – 77,6 %;

утримання будинків і споруд та прибудинкової території – 89,7 %;

вивезення побутових відходів – 92,6 %.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг станом на 31.08.2017 року склала 748,8 млн грн.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, на кінець серпня 2017 року заборгованість населення зі сплати за централізоване опалення та гаряче водопостачання становила 251,2 млн грн, за газопостачання – 349,1 млн грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 68,0 млн грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 69,3 млн грн, за вивезення побутових відходів – 11,2 млн грн, за електроенергію – 47,7 млн грн.

Середні нарахування за житлово-комунальні послуги, з урахуванням електроенергії (із розрахунку 150 кВт·год), на одного власника особового рахунку в серпні 2017 року становили 361,0 грн.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 № 976 «Про затвердження Порядку погашення реструктуризованої заборгованості та внесення поточних платежів за житлово-комунальні послуги» з початку року з населенням було укладено 796 договорів щодо погашення реструктуризованої заборгованості на загальну суму 2816,5 тис. грн. Сума внесених платежів, з урахуванням довгострокових договорів, становила 2114,9 тис. грн.

9. Аналіз фінансового сектору.

Фінансовий результат великих та середніх підприємств від звичайної діяльності до оподаткування за січень-червень 2017 року склав 2,7 млрд грн збитку, що на 5,9 млрд грн менше показника аналогічного періоду попереднього року (за січень-червень 2016 року – 8,6 млрд грн збитків).

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, прибуток склав 2,3 млрд грн і проти відповідного періоду минулого року збільшився у 4,5 рази.

Збитків допущено на суму 4,9 млрд грн, що у 1,8 рази менше, ніж за січень-червень 2016 року.

Частка збиткових підприємств за січень-червень 2017 року склала 49,0 % та порівняно з відповідним періодом минулого року зменшилась на 5,4 в.п.

10. Аналіз соціальної сфери

10.1. Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення в Луганській області (за оцінкою) на 1 серпня 2017 року становила 2174454 особи.

Впродовж січня-липня 2017 року чисельність населення зменшилася на 20836 осіб, у т. ч. внаслідок природного скорочення на 4930 осіб та за рахунок міграційного скорочення на 15906 осіб.

10.2. Доходи населення

Середньомісячна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника, без урахування частини зони проведення антитерористичної операції, за січень-серпень 2017 року складає 5604 грн.

Середня заробітна плата штатних працівників за серпень складає 5868 грн, що у 1,8 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (з 01.01.2017 – 3200 грн), порівняно із липнем 2017 року розмір заробітної плати не змінився.

Індекс реальної заробітної плати за січень-серпень 2017 року у порівнянні до відповідного періоду попереднього року становив 114,4 %, у порівнянні до попереднього місяця – 99,9 %.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати (без урахування структурних одиниць підприємств, які звітують до органів державної статистики в інших регіонах України) станом на 01.09.2017 склала 524,1 млн грн. У порівнянні з початком року збільшення становило 111,8 млн грн, або 27,1 %.

Заборгованість із виплати заробітної плати працівникам економічно активних підприємств станом на 01.09.2017 склала 186,7 млн грн, або 35,6 % до загальної суми та 46,3 % до початку року.

За даними Головного управління статистики у Луганській області, на початок вересня поточного року. основна частка суми заборгованості економічно активних підприємств припадала на промисловість (82,1 %) та будівництво (12,9 %).

За інформацією Головного управління Пенсійного фонду України в Луганській області, станом на 01.09.2017 року кількість пенсіонерів на території, яка підконтрольна органам української влади складає 326,1 тис осіб.

Фактична потреба в коштах на виплату пенсій станом на 01 вересня 2017 року складає 706,2 млн грн. Обсяги власних надходжень, що спрямовуються на виплату пенсій складають 12,6 млн грн. Обсяги дотацій з держбюджету на виплату пенсій – 294,1 млн грн.

Середній розмір пенсій складає 2165,61 грн. Заборгованість по виплаті пенсій станом на 01.09.2017 відсутня.

10.3. Ринок праці

Ринок праці Луганської області перебуває під впливом соціально економічної ситуації в країні. Військові дії та фінансова криза, безперечно, впливають на зменшення в Україні рівня зайнятості та зростання рівня безробіття (визначених за методологією Міжнародної організації праці).

За даними Державної служби статистики України, чисельність зайнятого населення по Луганській області за I півріччя 2017 року становила 292,5 тис. осіб. Рівень зайнятості населення по Луганській області склав 54,7 %, рівень безробіття – 16,6 %.

Протягом січня – червня 2017 року послугами Луганської обласної служби зайнятості скористалися 19,6 тис. громадян, з яких статус безробітного мали 16,0 тис. осіб.

За I півріччя 2017 року були укомплектовані більше 8,4 тис. вакансій. Рівень забезпечення підприємств, установ і організацій робочою силою становив 87,5 %.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, протягом січня – червня 2017 року за сприянням центрів зайнятості Луганської області постійне місце роботи отримали 8,4 тис. осіб (на 0,7 тис. осіб, або 9,2 % більше, ніж за аналогічний період минулого року), з них статус безробітного мали більше 5,3 тис. осіб.

Упродовж I півріччя 2017 року роботодавці проінформували обласну службу зайнятості про заплановане масове вивільнення майже 1,8 тис. працівників. Серед осіб, попереджених про вивільнення, 60,9 % працівників сфери державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, 10,1 % – працівників освіти, 7,6 % – сільського господарства, Послугами служби зайнятості Луганської області скористались 358 демобілізованих військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції. Постійне місце роботи знайшли 71 особа цієї категорії, з них 12 осіб отримали одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності.

Протягом I півріччя 2017 року послуги з пошуку роботи отримували 6,0 тис. осіб з числа соціально вразливих категорій, за сприянням служби зайнятості працевлаштований кожен третій або майже 2,2 тис. осіб цієї категорії.

Для осіб з інвалідністю проводилася низка заходів, направлених на сприяння їх трудовій реабілітації та працевлаштування, адже професійна діяльність для них – це можливість бути рівноправними членами суспільства та якомога повніше реалізуватися в житті. За сприянням Луганської обласної служби зайнятості працевлаштовано 182 особи з інвалідністю або 38,0 % від загальної кількості осіб даної категорії, які звернулись до центрів зайнятості області. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 43 особи даної категорії. Професійне навчання за направленням служби зайнятості проходило 43 безробітні особи з інвалідністю.

В рамках модернізації послуг служби зайнятості та орієнтації її на європейський рівень в Северодонецькому міському центрі зайнятості 31 березня поточного року розпочав свою роботу Консалтинговий центр із забезпечення безоплатної підтримки підприємців. За період роботи Консалтингового центру було надано понад 100 індивідуальних консультацій, проведено майже 20 семінарів, 5 тренінгів. На базі центру постійно проходять заходи щодо запобігання проявів дискримінаційної направленості в нашому регіоні. Представниками банківської справи були запропоновані програми кредитування та лізингу для підтримки малого і середнього бізнесу. Підприємці-початківці ознайомлені з перевагами відкриття розрахункових рахунків в банках міста та контролем фінансових надходжень, веденням

електронної звітності за допомогою он-лайн додатків: Privat24, Ощад24. На базі Консалтингового центру Міжнародна гуманітарна організація Mercy Corps провела 2 презентації, де розглянули питання про умови надання грантів для відкриття підприємницької діяльності, а саме: для кого допомога, як її отримати, способи подачі заявки.

В рамках соціального діалогу для вирішення нагальних питань щодо здійснення політики зайнятості Луганська обласна служба зайнятості співпрацює з органами державної влади, профспілковими, волонтерськими, благодійними, міжнародними організаціями, військкоматами та роботодавцями.

Луганська обласна служба сприяє зайнятості внутрішньо переміщених осіб не тільки шляхом максимального розширення їх інформаційного поля і надання всього спектру послуг, але й шляхом залучення переселенців до участі в проектах Програм малих грантів ПРООН та Mercy Corps.

Станом на 01.09.2017 на обліку в Луганській обласній службі зайнятості перебуває 6,2 тис. безробітних громадян, з них 68,7 % отримує допомогу по безробіттю.

11. Аналіз розвитку малого підприємництва.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області та Головного управління Державної фіскальної служби у Луганській області, мале та середнє підприємництво області (по підконтрольній українській владі території) станом на 01.01.2017 представлено 22388 суб'єктами (у 2015 році – 21313) із них:

- 217 (у 2015 році – 241) середніх підприємств, що на 9,9 % менше показника попереднього року;
- 3303 (у 2015 році – 3106) малих підприємств, що на 6,4 % більше до попереднього року;
- 18868 (у 2015 році – 17966) фізичних осіб-підприємців, що на 5,0 % менше показника попереднього року.

У порівнянні з попереднім роком загальна кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва збільшилася на 1075 одиниць, або 5,0 %.

У 2016 році в малому та середньому бізнесі було зайнято 95,9 тис. осіб, що на 22,6 % більше, ніж у 2015 році (78,2 тис. осіб).

Із загальної кількості зайнятих:

- на середніх підприємствах – 54,7 тис. осіб (у 2015 році – 44,1), що на 24,0 % більше попереднього року;
- на малих підприємствах – 16,2 тис. осіб (у 2015 році – 14,9), що на 8,9 % більше попереднього року;
- фізичних осіб-підприємців – 18,9 тис. осіб (у 2015 році – 18,0), що на 5,0 % більше попереднього року;
- найманих фізичними особами-підприємцями працівників – 8,3 тис. осіб (у 2015 році – 6,7), що на 23,9 % більше попереднього року.

Малими та середніми підприємствами у 2016 році реалізовано продукції (товарів, послуг) без ПДВ на суму 25989,4 млн грн, що складає 53,0 % від

загального обсягу реалізованої продукції в області. В порівнянні з 2015 роком (17708 2 млн грн.) цей показник збільшився на 46,8 %.

Середніми підприємствами реалізовано продукції (товарів, послуг) на суму 16482,4 млн грн, що на 49,0 % більше від показника попереднього року (11064,4 млн грн).

Малі підприємства в порівнянні з 2015 роком (6643,8 млн грн) збільшили обсяг реалізації на 43,0 %, який склав 9507,0 млн грн.

Станом на 01.01.2017 року за єдиним податком працювало 22330 суб'єктів підприємницької діяльності, загальна сума надходжень від сплати податку склала 192911,25 тис. грн, що у 1,4 рази більше ніж у минулому році.

Для спрощення процедури започаткування підприємницької діяльності в області на території, підконтрольній українській владі, створені та діють 16 центрів надання адміністративних послуг (далі – центри), із них 4 міських та 12 районних. Центр у м. Сєвєродонецьку виконує функції обласного. З квітня 2016 року розпочав свою діяльність центр виконавчого комітету Кременської міської ради.

Протягом 2016 року через центри суб'єктам господарської діяльності та громадянам області надано понад 200 тис. адміністративних послуг. У середньому за місяць через центри надавалося 16,9 тис. послуг. Порівняно з 2015 роком ці показники збільшились у 2,3 рази.

Фінансово-кредитними установами області надано суб'єктам малого підприємництва кредитів на суму 33,8 млн грн, у тому числі комерційними банками – 32,7 млн грн, кредитними спілками – 1,1 млн. грн.

І півріччя 2017 року

Підтримка розвитку підприємництва в області здійснювалася відповідно до заходів Регіональної цільової програми «Залучення інвестицій, розвитку та підтримки малого і середнього підприємництва в Луганській області на 2016-2017 роки», затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 01.03.2016 № 84, а також районних і міських програм, реалізації в області законів України: «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», «Про інвестиційну діяльність», «Про адміністративні послуги», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», інших нормативно-правових актів.

За I півріччя 2017 року через центри суб'єкти господарської діяльності та громадяни отримали 155,5 тис. адміністративних послуг, що у 2,1 рази більше аналогічного періоду попереднього року (71,9 тис.), у середньому за місяць надавалося 25,9 тис. послуг (2016 – 12,1 тис.).

З метою залучення додаткового капіталу для розвитку і підтримки діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва здійснюється фінансово-кредитна підтримка за рахунок банківського кредитування та кредитних спілок, надано кредитів на суму 31,3 млн грн, у тому числі комерційними банками – 30,8 млн грн, кредитними спілками – 0,5 млн. грн.

Для створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу в області, розширення доступу суб'єктів малого та середнього

підприємництва до фінансових ресурсів 27 червня 2017 року між Луганською обласною державною адміністрацією та Публічним акціонерним товариством Комерційний банк «ПРИВАТБАНК» підписано Меморандум про співробітництво. Інформація доведена до відома підприємницьких структур області про програми кредитування, які реалізуються Акціонерним товариством «Державний ощадний банк України» та Публічним акціонерним товариством Комерційний банк «ПРИВАТБАНК».

З метою надання суб'єктам малого та середнього підприємництва фінансової допомоги Департаментом економічного розвитку, торгівлі та туризму облдержадміністрації розроблено проекти Порядку часткового відшкодування з обласного бюджету відсоткових ставок за банківськими кредитами, залученими суб'єктами малого та середнього підприємництва на реалізацію проектів та Порядку надання фінансової підтримки з обласного бюджету для реалізації інвестиційних проектів суб'єктів малого і середнього підприємництва області, спрямованих на створення нових робочих місць.

Підприємницьким структурам у I півріччі 2017 року передано в оренду 230 приміщень загальною площею 162,5 тис. м².

До участі в регіональних закупівлях було залучено 132 суб'єкти малого підприємництва. За результатами укладено 847 договорів на загальну суму 83,4 млн грн.

За інформацією органів місцевого самоврядування та райдержадміністрацій у I півріччі 2017 року за рахунок малого та середнього підприємництва створено 1466 нових робочих місць.